

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Vesihuollon varautuminen

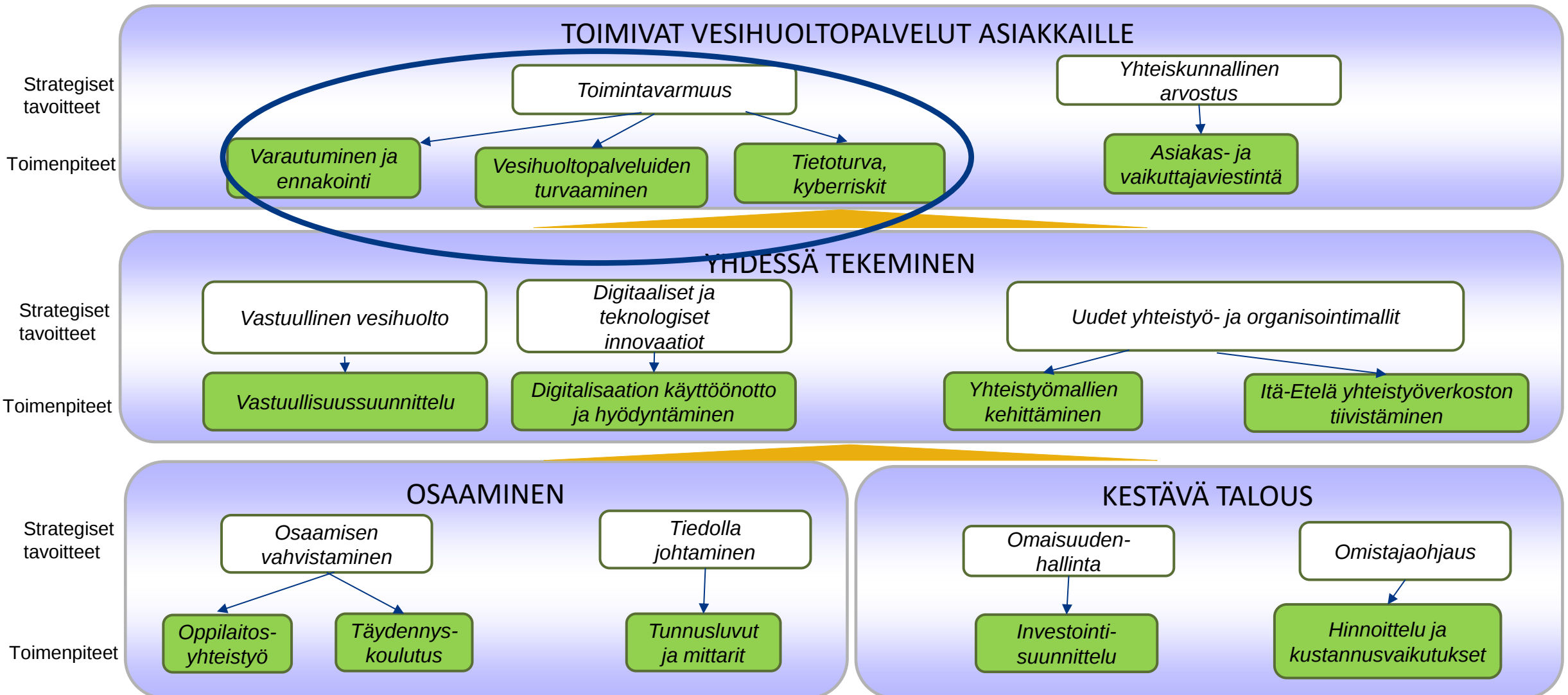
Ville Matikka, Etelä-Savon ELY -keskus

**Turvallisuus tehdään verkostoissa -seminaari 26.11.2024,
Kuopio**

Pohjois-Savon vesihuollon strategiakartta

Visio 2050 - Yhdessä tekemällä vastuullista vesihuoltoa

Pohjois-Savossa 139 vesihuoltolaitosta

- 18 Kunnallista laitosta tai kunnan omistamaa vesihuoltoyhtiötä

Vesiosuuskunnat tai vastaavat Pohjois-Savossa

■ Iisalmi	8 kpl	■ Leppävirta	2 kpl	■ Tervo	3 kpl
■ Joroinen	7 kpl	■ Pielavesi	6 kpl	■ Tuusniemi	2 kpl
■ Kaavi	4 kpl	■ Rautalampi	5 kpl	■ Varkaus	1 kpl
■ Keitele	3 kpl -> 1 kpl	■ Rautavaara	4 kpl	■ Vesanto	1 kpl
■ Kiuruvesi	4 kpl	■ Siilinjärvi	11 kpl	■ Vieremä	15 kpl
■ Kuopio	28 kpl-> 26 kpl	■ Sonkajärvi	5 kpl	■ Yhteensä	121 kpl
■ Lapinlahti	12 kpl	■ Suonenjoki	4 kpl		

- 27 vesiosuuskunnalla oma omaa vedenottoa
- 26 vesiosuuskunnalla jätevesiverkostoa

Vesihuoltolaki 15 a § (22.8.2014/681)

Vesihuoltolaitoksen palvelujen turvaaminen häiriötilanteissa

Vesihuoltolaitos vastaa verkostoihinsa liitettyjen kiinteistöjen vesihuoltopalvelujen saatavuudesta häiriötilanteissa. Palvelujen turvaamiseksi laitoksen on oltava yhteistyössä muiden samaan verkostoon liitettyjen vesihuoltolaitosten, kunnan, kunnan valvontaviranomaisten, pelastusviranomaisten, sopimuskumppanien ja asiakkaiden kanssa.

Vesihuoltolaitos laatii ja pitää ajan tasalla suunnitelman häiriötilanteisiin varautumisesta sekä ryhtyy suunnitelman perusteella tarvittaviin toimenpiteisiin. Laitos toimittaa suunnitelman valvontaviranomaisille, pelastusviranomaiselle ja kunnalle.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, koskee myös laitosta, joka toimittaa vettä vesihuoltolaitokselle tai käsittelee vesihuoltolaitoksen jätevesiä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä perusteista, joiden mukaan vesihuoltolaitos suunnittelee varautumista häiriötilanteisiin.

Miksi tarvitsee varautua?

- Vesihuolto on yhteiskunnan tärkeimpiä palveluita ja se tulee näkyä palvelun korkeana toimintavarmuutena
- Korkea toimintavarmuus saavutetaan silloin, kun huomioidaan kaikki normaalista toiminnasta poikkeavat häiriötilanteet ja poikkeusolot mahdollisimman hyvin siten, että ne eivät pääse vaikuttamaan itse palveluun
- Hyvin tehdyllä varautumisella voidaan parantaa toimintavarmuutta häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin liittyen, jolloin mahdolliset negatiiviset vaikutukset voidaan välttää kokonaan tai minimoida

Laitoksen keskeiset riskienhallintaan ja varautumiseen liittyvät dokumentit

- Riskien tunnistaminen ja riskienhallintakeinot

RISKIENHALLINTA-SUUNNITELMA

- Viranomaisvalvonnassa tutkittavat muuttujat
- Näytteenottosuunnitelma

VALVONTATUTKIMUSOHJELMA

- Raakaveden tarkkailu
- Prosessien/toimintaymp. tarkkailu

OMAVALVONTA-SUUNNITELMA

- Toimenpiteet häiriötilanteissa ja veden laadun poikkeamissa

VARAUTUMIS-SUUNNITELMA

- Terveystarkastaja valvoo
- Päivitys 6 vuoden välein

- Terveystarkastaja valvoo
- Päivitys 6 vuoden välein

- Terveystarkastaja ja ELY-keskus valvoo
- Tarkistettava 6 vuoden välein

- ELY-keskus ja terveystarkastaja valvoo
- Päivitys 6 vuoden välein

Kuinka tilanne muuttunut varautumisen suhteen?

Varautumisen tärkeimmät pointit

- Olennaisten toimijoiden ajankohtaiset yhteystiedot
- Selkeät toimintaohjeet eri häiriötilanteiden varalle
- Asiakkaiden tiedottaminen tarvittaessa mahdollisimman nopeasti
- Ennakoi ja harjoittele, yksin ja yhdessä sekä tee yhteistyötä!

Näkemyksiä vesihuollon varautumisen tilanteesta Pohjois-Savossa

- Isot laitokset – Pienet laitokset -> osaaminen, resurssit, ammattimaisuus
 - Pienille laitoksille ratkaisuna esim. palveluiden ulkoistamiset, yhdistymiset
 - Pohjois-Savossa paljon maitotiloja, joiden vedensaanti vesiosuuskunnan varassa!
- Omaisuudenhallinta osana varautumista laitoksilla
 - Vedestä täytyy saada sellainen hinta, että toiminta ei tappiollista
- Varavesiyhteydet
 - Yleisesti ottaen hyvällä tasolla, mutta poikkeuksiakin on
- Erinäköisiä vesihuollon valmiusharjoituksia ollut viime aikoina kiitettävästi!

Toimijoiden välinen yhteistyö tärkeää!

Itä-Suomen vesihuoltovalvojien yhteistyöryhmä

- Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala
 - Itä-Suomen Aluehallintovirasto
 - Etelä-Savon ELY-keskuksen Vesihuoltopalvelut -yksikkö
 - Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon hyvinvointialueen pelastuslaitokset,
 - Itä-Suomen alueen kuntien ympäristöterveydensuojelu ja ympäristönsuojeluviranomaiset,
 - Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon alueen ELY-keskukset (putsarivalvojat),
- **Pohjois-Savon vesihuollon yhteistyöryhmät, etelä ja pohjoinen**
 - Pohjois-Savon kunnat ja kunnalliset vesihuoltolaitokset
 - Etelä-Savon ELY-keskuksen Vesihuoltopalvelut -yksikkö,
 - Pohjois-Savon alueen kuntien ympäristöterveydensuojelu ja ympäristönsuojeluviranomaiset
- **Erillinen varautumisen yhteistyöryhmä Itä-Suomen alueelle?**
- **Vesiosuuskuntien välinen yhteistyö!**